JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A⁰. 1854. Woensdag 29 November. N⁰. 95.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór postijd.

De prijs der Advertentiën *met dezelver herhaling* is ZESTIG DUITEN voor de VIJF WOORDEN behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

EXTRACT *uit het register der besluiten van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indie*

BUITENZORG, *den* 27 *November* 1854. [N⁰. 1].

(*Staatsblad No.* 89.)

Gelet:

1⁰. op het besluit van 3 Februarij 1838 no. 6, waarbij als beginsel is gesteld, dat ambtenaren, die de dienst eenmaal met pensioen verlaten hebben, niet weder daarin worden opgenomen, zoo het belang van den lande zulks niet vordert;

2⁰. op artikel 2 van het besluit van 19 Oct. 1845 no. 3, waarbij als beginsel is gesteld, dat niet dan in hoogst zeldzame gevallen en wanneer 's lands dienst dit bepaaldelijk vordert, tot de wederbenoeming van eenmaal uit die dienst ontslagen ambtenaren behoort te worden overgegaan,

De raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Ten vervolge op het besluit van 18 Februarij 1853 no. 17 (staatsblad no, 10), te verklaren:

dat eervol of niet eervol, met of zonder pensioen, *uit de dienst ontslagen* landsdienaren, niet zonder de uitdrukkelijke magtiging van den Gouverneur-Generaal in bezoldigde ambtelijke betrekkingen kunnen worden aangesteld door de chefs van departementen, collegien en hoofden van gewestelijk of plaatselijk bestuur, of door eenige andere autoriteit aan wie die aanstelling overgelaten is;

onverminderd de bevoegdheid, om aan de gepensioneerde ambtenaren of officieren, onder genot van daggeld, op te dragen de bij besluit van 19 Januarij 1847 no. 1*a* (staatsblad no. 6) bedoelde of andere commissien van geheel tijdelijken aard.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:

De fungd. Algemeene Secretaris,

DE WAAL.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot resident van Riouw, de ambtenaar op non-activiteit, onlangs van verlof uit Nederland teruggekomen, *C. P. Brest van Kempen.*

Belast:

Met het debiet van het klein-zegel te Soerabaya, *P. H. Bodeman*, gewezen ontvanger der inkomende en uitgaande regten en vendumeester te Bandjermassing.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland,

Aan *W. A. Permentier*, secretaris der Padangsche-bovenlanden.

» *J. A. Koopmans*, pakhuismeester te Padang.

» *A. J. Redeker*, geboren *Pulle*, stads-vroedmeesteres te Batavia,

» *A. J. Warmolts* assistent-resident der Limapoeloeh Kotta (Padangsch e-bovenlanden).

» *A. J. F. Hamers*, controleur der 2 klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Westkust van Sumatra.

» *J. van der Linden*, baas-zeilmaker bij 's lands equipagewerf te Soerabaya.

» *H. J. J. Gout*, controleur der 2 klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Westkust van Sumatra.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland,

Aan den kapit. der artillerie voor memorie, waarnemend directeur der fabriek voor de marine, het stoomwezen en de nijverheid te Soerabaya, *G. J. van Stipriaan Luiscius.*

» den magazijnmeester der artillerie der 1 kl. (kapit.) *J. P. Huijser.*

» den kapit. der infanterie *G. A. Wiltens.*

» den officier van gezondheid der 2 kl. *F. Cornet.*

» den officier van gezondheid der 1 kl. *F. Schmitt.*

» den officier van gezondheid der 3 kl. *J. Schwartz.*

» den majoor, sous-chef van den generalen staf, *W. Broekhuijs.*

» den kapit. der infanterie *C. Lach de Bere.*

» den architect der 1 kl. der genie *R. G. Schrok.*

Aan den officier van gezondheid der 1 kl. *E. W. Muller.*

» den majoor der genie *F. L. Maurenbrecher.*

» den kapit. der infanterie *C. van Houten.*

» den majoor der infanterie *W. E. Kroesen*

» den majoor der artillerie *F. H. W. Kuijpers.*

» den kapit. der infanterie *A. J. Gelderman.*

» den 1 luit. der cavallerie *F. A. Stein.*

» den architect der genie der 1 kl., gedetacheerd bij den waterstaat en 's lands civiele werken, *W. Ihne.*

» den majoor der genie Jonkkr. *T. J. E. Gevers.*

» den kapit., plaatselijken-adjudant, *J. Ratelband.*

» den kapit. der infanterie *J. A. Daniëls.*

» den kapit. der infanterie *L. J. W. van Rouvereij.*

» den kapit. der infanterie *J. F. Dekker.*

» den kapt. der artillerie *A. J. Doorman.*

» den kapit. der infanterie *A. J. E. Diemont.*

» den 1 luit. der cavallerie *J. Sodenkamp.*

» den luit.-kolonel der infanterie *J. C. Boelhouwer.*

» den majoor der artillerie *J. F. S. Brunsveld van Hulten.*

Advertentien.

Vertrek der Overland-Mail in December.

Het vertrek zal plaats vinden op den 12den. De sluiting der brievenpakketten aan het Postkantoor te Weltevreden is bepaald op:

a. De pakketten voor Europa, Britsch-Indië, China enz. daags voor het vertrek des avonds ten 8 ure.

b. De pakketten voor Banka, Palembang, en Riouw twee dagen voor het vertrek, des namiddags ten 1 ure.

Met referte tot de in de Javasche couranten van 22 en 25 November jl. no 93 en 94 opgenomen dezerzijdsche advertentie, maakt de resident van Batavia bekend, dat op den tienden December aanstaande, behalve voor de levering der daarbij opgegeven benoodigdheden ten dienste der gouvernements schooners en kruisbooten, gestationeerd te Onrust en ter reede Batavia, nog door hem, zal worden uitbesteed de levering, gedurende het jaar 1854, van onderscheidene benoodigdheden voor de verzending naar elders; wordende de behoefte calculatief bepaald op,

Voor de verzending naar elders:

6000	amst. ponden dingding van rund of karbouwenvleesch	
16480	amst pd. hard brood	
386	»	thee
5980	»	gedroogde visch
304	indische kannen klapper-olie	
609	indische kannen inlandsche azijn	
800	»	arak
[illegible]	[illegible]	
314	»	portwijn
70	»	madeirawijn, en
100	»	rijnwijn

Marine Departement.

Benoodigd 2000 vellen dubbel buidpapier; gegadigden tot de levering vervoegen zich aan het bureau van den wd. Hoofd-Administrateur der Marine.

Postkantoor.

Wordt ter kennis gebragt, dat op Donderdag den 30sten November aanstaande, des middags ten 1 ure, aan het poskantoor te Weltevreden brievenpakketten zullen gesloten worden voor Macasser, per Zr. Ms. stoomschip *Soembing*, luitenant ter-zee 2de klasse *P. Buddingh.*

Vendutien.

Op Donderdag 30 November, wegens vertrek, ten huize van den kapitein der genie, *H. Bleckman*, in den Gang Chaulan, No. 3, door *Vaupel & Co.*

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris voor het commissiehuis van *van Sleeten Morgan & Co.*

Op Vrijdag 1 December, voor de toko van den chinees *Njo Tje Goan* op Bazaar Senin, door *van Sleeten, Morgan & Co.*

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*

Op Zaturdag 2 December 1854, des voormiddags ten half 10 ure, voor 's lands graan- en ijzerpakhuizen.

Op Maandag 4 December, wegens vertrek, ten huize van den weledelgestr. heer *M. A. van Walchren*, 1 luit. der genie, in het geniekamp naast de Willemsburg, door *Louran & van Walchren.*

en

Tegen 4 percent vendusalaris voor de pakhuizen van *Anderson, Tolson & Co.*, door *John Pryce & Co.*

Op Donderdag 14 December, voor het locaal der weeskamer te Batavia, voor rekening des boedels van wijlen den heer *Daniel Jacob.*

Nagelaten Boedels.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer te Rembang, *Tambie Bapoe.*

Door de agenten der Soerabayasche wees- en boedelkamer te Sumanap, *C. van der Werff.*

Vertrekkende Personen.

G. R. J. Broekhoff en familie.

G. E. P. H. de Kock van Leeuwen en familie.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 16—23 *November* 1854.

MARINE HOTEL. *G. Bijl de Vroe*, van Japan. — *van Hierum*, van idem. — *E. van Heeckeren tot Walien*, van idem. — *A. B. Pratje*, van Singapore. — *C. P. van der Har*, van de reede. — *van Gorkum*, van idem. — *A. J. M. de Maere*, uit het hospitaal. — *F. P. du Rieu*, van idem. — *A. P. Mathijsen*, van de reede.

HOTEL WILLEM II. *J. M. Hemmes*, van Sambas. — *J. M. G. Brandgeest*, van Batavia. — *E. C. A. Naumann*, uit het hospitaal.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *Goerling*, van Sambas. — *J. Osti*, van idem. — *W. Buijs*, van Japan. — *E. J. Kok*, van Melbourn. — *F. W. Goume*, van de reede. — *G. E. Doornbos*, van Samarang. — *Henry C. Endicott* jr., van Boston. — *Samuel W. Struhre*, van idem. — *Bijl de Vroe*, van Japan.

ROTTERDAMSCH HOTEL. *J. W. van der Wulp*, van de reede. — Jkhr. *Teding van Berkhout*, van Tjandjoer. — *W. Noordwijns*, van Batavia.

Advertentiën.

Duncan Campbell.

(*Eene bijdrage tot de geschiedenis van wonderbare droomen.*)

Tusschen 1725 en 1730 rigtte de nieuwe regering van GEORGE I in de *Schotsche* hooglanden de zoogenaamde Zwarte Wacht (*Black Watch*) op, eene soort van landweer of nationale garde, uit rijke grondëigenaars bestaande, die in kleine afdeelingen hier en daar in het gebergte post moest vatten, om de rust in den lande te bewaren. Zijnen naam, in 't *Celtisch Freiceadan Dubh*, ontleende dit corps van den zwarten tartan dien het droeg, in tegenstelling met de roode soldaten of *Seider Deargg*, van het *Engelsche* leger. In het eerst werd dit corps slechts voor de gemelde dienst in de hooglanden, maar later ook in den oorlog in *Vlaanderen* gebezigd; en bij gelegenheid der poging, die de Pretendent in 1745 waagde om de verloren kroon te herwinnen, bewees het aan de bestaande regering uitstekende diensten, zoowel gedurende den strijd als later om de rust te herstellen.

Omstreeks dien tijd had ook de Laird van *Inverawe*, DUNCAN CAMPBELL, drie compagniën aangeworven en uitgerust; als een getrouw onderdaan van het Huis van *Hanover* de aanhangers der STUARTS vervolgd; diegenen van hen, welke zich niet wilden onderwerpen, uit hunne woningen verjaagd, en deze verwoest en verbrand; hoe zwaar het hem ook viel, op die wijze jegens zijne landgenooten te handelen.

Van een dier strooptogten terugkeerende had hij zijne manschappen vooruit laten trekken, en was een weinig achtergebleven. De nacht overviel hem eer hij hen weder had ingehaald, en in de duisternis geraakte hij van den weg af. Gekweld door honger en vermoeijenis, en meenende dat hij van een hooger gelegen punt de verloren rigting beter zou kunnen wedervinden, verliet hij het dal en begon eenen berg op te klimmen. Met volharding vervolgde hij zijn nieuwen weg, tot dat de helling gedurig steiler, het klimmen steeds moeijelijker werd, en hij eindelijk de overtuiging erlangde, dat hij den top niet zou kunnen bereiken, zoo hij niet weder nederdaalde om een ander gemakkelijker pad te zoeken. Daartoe kon hij echter niet besluiten, en onder het uiten van menige verwensching over de onvoorzigtigheid, die hem zijne manschappen had doen verlaten, en over de dienst die hem tot een verwoester van zijn land maakte en in deze verlegenheid gebragt had, klom hij met moeite al hooger en hooger, totdat hij zich op een punt bevond, waar vóór hem de rotswand zich loodregt verhief, terwijl aan weêrszijden diepe afgronden elken verderen stap onmogelijk maakten. De nacht was pikduister en het steile pad, dat hem zoo ver gebragt had, naauwlijks meer te onderkennen.

Eensklaps hoort hij zich in de *Gaëlische* taal door een ruwe stem toeroepen: »Wie komt daar?"

— Een vriend! — antwoordt CAMPBELL.

— Dat is de vraag nog! — zegt dezelfde stem op spottenden toon. — Is hij alleen?

— Hij is alleen! — klonk achter CAMPBELL eene andere stem. — Wij zijn veilig.

— Kom dan verder, Sir! — sprak de eerste stem. — Ge hebt niets te vreezen!

— Vreezen! — herhaalde CAMPBELL op een toon, die getuigde dat hij die gewaarwording niet kende. — Ik vrees niets!

— Ik weet het, ge zijt een dapper man. — sprak de man die nu naast hem stond. — Sla de hand niet aan uw zwaard; niemand zal u hier deren. Maar wat voert u herwaarts?

— Ik ben verdwaald. Doch van waar kent ge mij zoo goed?

— Om het even. Genoeg, ik ken u, en ken u als een dapper man, wien ik gaarne een dienst bewijs. Zeg, wat uw verlangen is, en wat ik voor u doen kan.

— Ik wensch alleen mijnen weg weder te vinden, en dan een weinig voedsel, want ik heb honger.

— Voor het een en ander zal ik zorgen. Aan die laatste behoefte dient echter wel het eerst voldaan te worden, volg mij dus, maar zie goed toe, waar gij uwen voet nederzet.

Daarop beval hij dengenen, die door de duisternis voor

Op de Vendutie van Donderdag den 30 November,

zullen almede worden verkocht: gebleekte en ongebleekte Baddapollams, Moesbachitsen, Drills, katoenen Garens, voorts Stoelen, Tafels, Ledikanten, Engelsche Hanglampen, Stolpen, Consoles, Kleederkasten, enz.

(1922) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie

op Vrijdag den 1sten December 1854,

voor het Commissiehuis van John Pryce & Co.,

à 4% Vendusalaris,

van eene partij Lijnwaden, Wit en Adrianopel Rood Garen, ijzeren Tuinstoelen, ijzeren Keukengereedschappen, enz. enz. (1946)

Op de Vendutie van Vrijdag den 1sten December,

zullen alsnog worden verkocht:

EEN FRAAIJE STAATSIE KOETS

en een span Tuigen voor vier Paarden,

en ten 11 ure precies

Eene Obligatie, groot ƒ 42,000.—,

ten laste van den Chinees *Thé Tiauwkie.*

(1947) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Vrijdag den 1 December 1854

voor het woonhuis van den Chinees *Njo Tje Goan* op Passar Senin, tegenover het huis van den Heer *Leon*, door *van Slooten, Morgan & Co.* van eene groote partij Speelgoed, geschikt voor het St. Nicolaas feest, voorts van diverse soorten van Zijde voor Japonnen en Jassen, Parfumeriën, Eau de Cologne, Manilla Cigaren, Tricots, Satain de Lain, Jaconets, Balkleedjes, Shawls, Batiste, Mousseline, Gordijngoed, geborduurde Hemden, lakensche Tafelkleeden, gestreepte Sokken, wollen Onderhemden, enz.,enz. (1923)

Op de Vendutie van Vrijdag den 1 December zal alsnog worden verkocht:

eene partij geassorteerd Speelgoed,

geschikt voor St Nicolaas Geschenken.

(1957) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Maandag den 4den December 1854,

voor de pakhuizen van de heeren **Wm. Anderson, Telsen & Co.**, à 4% Vendusalaris, door *John Pryce & Co.*,

van eene partij beschadigde en onbeschadigde Lijnwaden, Wit en Rood Garen, Eet- en Theeservіezen, Portwijn, enz, enz. (1948)

Vendutie

op Maandag den 4den December e. k.

wegens Vertrek, ten huize van den WelEdel Gestr. heer **M. A. van Walchren**, 1ste Luitenant der Genie, in het Geniekamp naast de Willemsbrug, door *Louran & van Walchren*,

van eenen netten en zeer goed geconserveerden inboedel, bestaande in diverse Meubelen, Spiegels, Schilderijën, Hang- en Staanlampen, een fraaije Toerwagen, hardloopende Wagenpaarden, een fraai Sandelwood Rijpaard, eene partij Bloemen in potten, enz. enz. (1950)

Op Woensdag den 6 December aanstaande,

zal op Vendutie te Buitenzorg, in de nabijheid van het logement aldaar publiek verkocht worden, voor rekening des boedels van den Chinees *Tan Ginko:*

Een Half Aandeel in een Opstal van Steen, met Pannen gedekt,

staande op Gouvernements grond in het Chinesche kamp, gemerkt W. A. nº. 18, tusschen de gebouwen van *Tan Tokko* en *Tan Tjouko.*

De Geassumeerde Executeur,

(1907) F. N. VON ENDE.

In het begin der maand December aanstaande

zal Publiek worden verkocht, het Huis van wijlen den heer *Lingeman*, benevens

TIEN Aandeelen in de Javasche Bank.

(1935)

BELLE BIJOUTERIE,

nouvellement arrivée de Paris.

Parures Or, demi Parures Perles, id. Perles et Roses, Bracelets, Épingles à cheveux, Rubis et Roses, Boutons de Gilets, Boutons d'Oreilles, Boutons de Chemises, Bagues pour Dames, Alliances pour Mariage, Broches Medaillons pour Portraits, Groupe de Cachets pour Chaines de montre, Petites Boussoles, etc. etc. Chez

A. LECOUTEUX, à Noordwijk.

N. B. Entreprent les racommodages de Bijoux, Monte les Diamants et fait la Photographie garantie inalterable. (1958)

St. Nicolaas Feest.

Bij **LEROUX & BERNE** is uitgepakt en zal tegen den 1 December a. s. verkrijgbaar zijn een prachtig assortiment Kinderspeelgoed, Surprises en Suikerwerk, waaronder Beeldjes van Chocolade en Suiker zeer fraai vervaardigd, voorts Suikerwerk in prachtige enveloppes en St. Nicolaas Koek, alles bijzonder geschikt voor St. Nicolaas geschenken.

Een en ander tegen zeer billijke prijzen.

Hunne toko zal op de avonden van 5 en 6 December prachtig worden verlicht.

BATAVIA, 27 November 1854. (1937)

COMMISSIEHUIS MEESTER CORNELIS.

Ontvangen: Worst, Saucijs, Rolpens, Haring, Ansjovisch, Gerookte en Versche Zalm, Groenten in vaatjes, als: Snij- en Spersie Boontjes, Andyvie, Bloemkool, enz. [illegible] (1954)

Aalangsche Sigaren

per 500 Stuks ƒ 7,— à comptant, bij

(1940) LAUGIER & ESMIOL.

Commissiehuis Meester Cornelis.

ONTVANGEN:

Versche Provisiën in blik van de beste merken, als: *Nieuwenhuijs, Alberdingh Thym, Philippe et Canaud.* Vruchten op Water en op Brandewijn van *Teyssonneau.* (1952)

MAGAZIJN VAN NIEUWE STOFFEN.

Kleederen voor Kinderen van verschillende grootte en stoffen, à 5 tot 15 gulden het stuk. Bijzonder soort van Mousseline voor baljaponnen. Gordijnen van het grootste soort van geborduurd Mousseline, rijke patroonen, alsook in Tulle geborduurd. Italiaansche Hoeden in alle soorten.

Toko te Rijswijk.

(1928) JNE. COQUELIN.

Commissiehuis Meester Cornelis.

Ontvangen: Beste Champagne, Echte Rijnwijn, en een partijtje Maiwein Essenz, tegen civiele prijzen.

(1955)

St. Nicolaas Feest.

Van af den 1 December a. s. bij **E. CORMIT** op Noordwijk verkrijgbaar alle soorten Kinderspeelgoed en Suikerwerk zeer geschikt voor St. Nicolaas geschenken.

(1936)

VERKRIJGBAAR

alle soorten van Provisiën. Soerabayasche Aardappelen, Leksteenen, Samarangsche Bendi- en Wagentuigen, enz.

(1949) Bij LOURAN & VAN WALCHREN.

Verkrijgbaar:

Echte Bencoolen Sigaren, bij

(1921) T. BOND, aan de Groote Rivier.

Toko Rijswijk bij Vaupel & Co.

Pas aangebragte zeer puike

Fromage de Gruyère.

(1909)

Groote uitgezochte

Sourabaijasche Aardappelen en Timoreesche Uijen,

(1926) bij LAUGIER & ESMIOL.

S. D. BRANDON

heeft van Parijs ontvangen:

Halve laarzen, met marequin lederen schaften.
Zijden, lakensche en lederen botines met elastiek.
Verlakte heeren schoenen.
Gom elastieke schoenen voor heeren, dames en kinderen.

(1911)

Kinder Speelgoed,

zeer geschikt voor het St. Nicolaas feest,

van heden af verkrijgbaar tegen civiele prijzen.

(1860) W. KUIJPERS, Passer Senin.

ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

zekere en bepaalde genezing van scorbutieke uitslag, huidziekten, zeere beenen, zweren en verouderde kwalen. Het is eene daadzaak, dat de zalf van Holloway de eenigste is, wier goede uitwerking onfeilbaar is. In gevallen, waar de voornaamste genees- en heelkundigen de hoop opgaven, heeft hare genezende kracht eenen onmiddelijken omkeer in de ziekte ten gevolge gehad; en wanneer zij volgens het voorschrift dat bij elken pot is gevoegd, met de pillen te gelijk gebruikt wordt, dan worden door de vereenigde kracht dezer middelen de meest pestachtige ziekten genezen, zonder dat de lijder het minste ongemak meer daarvan bespeurt.

De Prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes Pillen à............. ƒ 1,—, ƒ 3,— en ƒ 5,—
Potjes Zalf à............... - 1,—, - 3,— » - 5,—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen bij *Kruthoffer & Soesman* te Samarang, alwaar dezelve in het groot en klein verkrijgbaar zijn. (1616)

CAMPBELLS blikken verborgen waren, werkzaam te zijn, wenkte den Laird hem te volgen en klouterde tegen den rotswand op, waarbij zij zich menigmaal met de handen aan uitstekende punten vasthouden en met inspanning van alle kracht om hoog wringen moesten. Zoo bereikten zij eene plaats, waar zij weder ruimte vonden om te staan; de onbekende leidde zijnen gast door kloven en tusschen nedergevallen rotsblokken verder, en weldra bevonden zij zich aan den ingang eener grot, waaruit een zwak licht hun te gemoet schemerde, terwijl dunne rookwolken er uit opstegen. De onbekende bukte en kroop onder de overhangende rots den naauwen ingang binnen; CAMPBELL volgde zijn voorbeeld, en bevond zich nu in eene grot die, zoo ver hij bij den flaauwen schijn van een flambouw van droog dennenhout zien kon, 15 à 20 voet diep was. Nu kon hij ook de trekken van zijnen geleider onderscheiden. Het was een man van hooge gestalte, met fijne gelaatstrekken, en van meer dan middelbaren leeftijd. Zijne kleeding bestond uit een grijzen *plaid* en schort; hij was volledig gewapend; zijn hair hing in lange zwarte krullen neder, en zijne oogen drukten eene hooge mate van zachtzinnigheid en welwillendheid uit.

Nadat CAMPBELL hem naauwkeurig had aangezien, 't geen hij te gemakkelijker doen kon daar zijn geleider de flambouw voor zich hield, als of hij wenschte dat zijn gast zijn gezigt duidelijk zien mogt, was hij overtuigd hem te voren nooit ontmoet te hebben. De onbekende, die den loop zijner gedachten scheen te gissen, zeide nu: »Gij hebt gelijk; uwe oogen hebben mij nooit te voren aanschouwd. Maar wel heb ik dezen morgen gezien, hoe gij en uw volk mijn huis in brand gestoken en mijne have vernield hebt, en dat kan ik nimmer vergeten!"

— Ik ken u niet, dat is zeker — hernam CAMPBELL — en de wreede pligt, dien ik heden vervullen moest, was mij in zulke algemeene bewoordingen voorgeschreven, dat ik niet eens raden kan, wie ge zijt.

— Van mij zult ge dat nooit vernemen.

— En waarom niet?

— Niet uit vrees; maar omdat ik de verwijten niet wil vermenigvuldigen, die gij u-zelven buitendien reeds zult doen, dat gij de hand geleend hebt tot daden die uwer zoo onwaardig zijn. Doch ik laak u niet; ik haat u ook niet, want gij zijt slechts een werktuig van hooger magt. Hier is mijne hand: ik zal u nooit vergelden wat ik door u geleden heb. Slechts één ding vorder ik van u. Ik heb vertrouwen jegens u getoond door u hier te brengen. Word niet aan mij ten verrader!

— Nooit! — sprak CAMPBELL — nooit, zoo lang ik leef!

— Ik weet dat ik op uw woord vertrouwen kan. Zet u en neem voor lief wat ik u kan aanbieden.

— Toen opende hij een mand, nam er wijn en brood uit, zette het zijnen gast voor, plaatste zich naast hem, en beiden aten en dronken te zamen. Zij spraken weinig, en nadat de honger gestild was kropen zij weder uit de grot, klommen voorzigtig langs de steile rotsen naar beneden, en na verloop van een uur, gedurende hetwelk zij een moeijelijken togt door bosschen, veenen en rotsachtige streken afgelegd hadden, en menigmaal door stemmen aangeroepen waren, zonder dat CAMPBELL de roependen ontdekken kon, bragt zijn geleider hem onverwacht op de heirbaan, drukte hem tot afscheid hartelijk de hand en verdween weder in het kreupelhout.

CAMPBELL vond zijne manschappen in hun nachtkwartier en werd met groote blijdschap door hen verwelkomd. Op hunne vragen naar zijn wedervaren gaf hij een ontwijkend antwoord; het geheim van den onbekende bleef in zijn hart bedolven.

Kort daarna werd zijne compagnie ontbonden, en CAMPBELL keerde naar het kasteel zijner vaderen terug, dat romantisch tusschen bergen en donkere wouden aan den noordwestelijken voet van den *Ben-Cruachan* lag. Daar smaakte hij aan de zijde zijner gade en in den omgang met trouwe vrienden het genot der rust te hooger, naar mate de dienst, die hij had moeten verrigten, hem somtijds smartelijker was gevallen.

Zoo had hij ook eenmaal een talrijk gezelschap gastvrij bij zich vereenigd. De wijn was goed en de be-

REVALENTA ARABICA

van

BARRY DU BARRY & Co., te Londen.

Hoofd-Depôt voor Batavia, de heeren VAUPEL & Co.

(961)

Militaire Societeit Concordia.

TE KOOP Een **BILLARD** met **12 Queu's** en **3 Ballen.**

Tot nadere informatie vervoege men zich in persoon of met vrachtvrije brieven bij

den Secretaris,

(1932) E. R. GOTELING.

TE KOOP **TWEE STEENEN HUIZEN**, met Bijgebouwen, één staande en gelegen op Passer Senin, tegenover het Commissiehuis van den heer *Leon*, zeer geschikt voor eene Toko, en het andere te Meester Cornelis.

Te bevragen bij

(1951) KROESE.

Wordt te koop gevraagd:

Een ligt Wagentje. Adres

(1925) H. M. VAN DORP.

TE HUUR medio December te aanvaarden, het Huis naast de toko van mevrouw *Legaigneur*, thans nog bewoond door den heer Jhr. mr. *Janius van Hemert*. Adres

(1929) E. KINDER.

Publieke Verhuring

der landen **TOMANG en PETODJO**, op Vrijdag den 8 December 1854, des ochtends ten 10 ure ten mijnen kantore.

(1934) J. R. KLEIJN,

Notaris.

TE HUUR Een Huis in Gang Patjenongan voor *f* 65,—. Een Huis op Kramat voor *f* 60,—. Adres

(1913) KLEIJN, Notaris.

TE HUUR Het Heerenhuis behoorende tot het buitenverblijf Solitude, nabij Meester Cornelis, laatst bewoond door Mevr. de wed. Hennis, te bevragen bij

(1918) C. VAN SONSBEEK.

TE KOOP Een nieuwe Handchais voor een en twee Paarden met Eng. verlakt leder en Oliebussen en een span bruine gedresseerde Wagenpaarden, alsmede een nieuwe Bendi met twee gedresseerde Bendipaarden. Te bevragen bij

(1956) GEBRS. BEIJNON.

In het atelier van de ondergeteekenden staat opgesteld eene geheel nieuwe, ongebruikte

Stoom-Machine,

van twaalf paardenkrachten. Doordien de ketels echter bij dit werktuig niet aanwezig zijn, wordt hetzelve tegen zeer lagen prijs uit de hand te Koop aangeboden.

Nadere informatiën te bekomen bij

(1955) E. CHAULAN, DEELEMAN & Co.

29 *November* 1854.

De firma *Tiedeman & van Kerchem* is generale gemagtigde van den heer Mr. *G. C. P. Poelman* en vrouwe *Poëlman*, geb. *Cox*. (1941)

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het eerste halfjaar 1855 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe te zenden, ten einde geene vertraging in de ontvangst te ondervinden en de Uitgever in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het eerste halfjaar:

voor Batavia	*f* 12.50,
» Java	» 15.—.
» de Buitenbezittingen	» 17.50.
» Nederland	» 22.50.

Brieven *franco* aan

den Administrateur van dat Blad,

(1933) H. M. VAN DORP.

☞ De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij *van Haren Noman, Kolff & Co.* te Samarang en *E. Fuhri* te Soerabaya.

De nog achterstallige debiteuren aan den boedel van wijlen *J. C. Stevens*, worden verzocht spoedig te voldoen, ter vermijding van geregtelijke vervolging.

De Executeuren in den Boedel,

L. WEBER.

(1908) L. VAN DEN BOR.

BUITENZORG, 22 *November* 1854.

Receptie in den 3e of M∴ Gr∴ in de Loge de Ster in het O∴ op Donderdag den 30e November. (1905)

TONG,

Likdoornsnijder.

Gang Patjenongan. (1260)

LITHOGRAPHIE.

De ondergeteekende berigt, dat bij hem kunnen vervaardigd worden alle soort van **LITHOGRAPHIE**, als: **Handelspapieren, Plaatwerk, Visite-Kaartjes, Etiquetten** voor Wijnen, enz., **met Goud en in Kleuren**, en wat verder daaronder begrepen kan worden.

Door vermeerdering van personeel is hij in staat gesteld alles op de spoedigste wijze af te leveren.

(1667) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, *October* 1854.

Bij W. BRUINING wordt uitgegeven:

NED.-IND. ZAK-ALMANAK

VOOR 1855.

Inhoud:

De Kalender. — De Namen der Ambtenaren, geplaatst bij de verschillende Directiën. — De Hoofden der Plaatselijke Besturen in Nederlandsch-Indië, en van andere openbare inrigtingen. — Uittreksel der Zegel-Ordonnantiën. — Tarief der Briefporten en Posterijen. — Afstandwijzer der verschillende plaatsen op Java, enz.

Prijs, met een afzonderlijk Waschboekje . . *f* 2,50

Franco per post over *Java* . . . . - 3,50

KANTOOR-ALMANAK

VOOR 1855,

Op Groot Velijn Papier, gedrukt in DRIE verschillende Kleuren,

bevattende behalve de Kalender, de Verjaardagen van het Vorstelijk Huis. — Tarief der Landmailporten. — De Feestdagen der Christenen, Chinezen en Mohammedanen, en het Vertrek en Aankomst der Brievenpost op Java.

Prijs opgeplakt *f* 2,— Onopgeplakt *f* 1,—

(1906)

St. Nicolaas.

Boekhandel: Van Haren Noman & Kolff

te **Batavia.**

Hieronymus van Alphen. Gedichtjes voor kinderen. *f* 1,—.

Dezelfde, met talrijke houtsneê-plaatjes *f* 3,—.

Idem, met gekleurde plaatjes in prachtband *f* 4,—.

Kinderwerkjes van Mw. *van Meerten*. *Schmid* en andere schrijvers, meerendeels prachtig gebonden en verguld, en rijk voorzien van fraaije plaatjes; **Atlassen, Globes**, alsmede:

Geïllustreerde Prachtwerken,

bijzonder geschikt voor **Gelegenheids-Geschenken**, ruim geassorteerd in voornoemden Boekhandel aanwezig. (1919)

ST. NICOLAAS GESCHENKEN.

Tooverlantaarns, Dianorama's, Microscopen, fraaije Kinderboekjes en Plaatwerken,

voorhanden bij

(1879) H. M. VAN DORP.

Nieuwe

Wand-Kaarten.

I. **Arrowsmith's Map of Asia**, breed 19, hoog 16 Ned. palmen. Deze kaart is de uitvoerigste en grootste van ons werelddeel bestaande.

II. **Colton's** illustrated and embellished steel-plate **Map of the World.** Edit. 1854. Breed 2 el, hoog 15 palm.

III. **Wereldkaart** naar en met de laatste ontdekkingen. Opgedragen aan de Nederlandsche Handel-Maatschappij.

IV. **Puls, Wereldkaart**, Oostelijk en Westelijk halfrond, twee bladen, breed 12 hoog 14 palm.

V. **J. van Lennep. Tijdkaart** der Geschiedenis van het Vaderland, geïllustreerd door *Roshuesen*.

Deze en vele andere speciaal- en algemeene kaarten zijn op linnen en rollen geplakt en vernist en tegen vaste billijke prijzen verkrijgbaar bij

(1920) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

JAVAANSCHE ALMANAK

80 Duiten, franco een Gulden.

(1938) LANGE & Co.

---

5 en 6 December 's avonds

zal de Boekwinkel van **Lange & Co.** geopend zijn.

Fraaije Prachtwerken, Prentboeken, Tooverlantaarns, Diorama's, Polyorama's, Kaleidoscopen, Lotto- (Kien-), Domino- en Schaakspellen, Ganzenborden, Legkaarten, Verw- en Passerdozen, enz. zijn voorhanden. Catalogus wordt rondgezonden. (1939)

Biäng-Lala,

INDISCH LEESKABINET

onder redactie van

W. L. RITTER en Mr. L. J. A. TOLLENS.

Bij de ondergeteekenden komt van de pers: De vijfde aflevering van den derden jaargang van dit veel gelezen tijdschrift.

Inhoud:

Aanteekeningen en invallen op een togt van Amboina naar Java.

De Engelsche radjah in Sarawak, door *H. St. John.*

Goede partijen (eene novelle) door *J. S. van Merwe.*

Zijn er zoo? door *A. R. Weys.*

Aan de hoop, door Mr *L. J. A. Tollens.*

Een koopje, door *X.*

Mengelingen en anecdoten.

☞ Eenige compleete jaargangen, vormende vijf net gecartonneerde deelen in gr. 8o., zijn alsnog tegen den inteekeningprijs verkrijgbaar.

(1912) LANGE & Co.

---

kens gingen onder schertsen en lagchen vrolijk rond, zoodat men tot laat in den nacht bij elkander bleef. Zijne echtgenoote had zich reeds naar haar vertrek begeven, maar het gezang en gelach der gasten klonk nog steeds door het huis. Eindelijk vermaande een der gasten het gezelschap tot den afscheidsdronk. Allen rezen op, met het gevulde glas in de hand, om het onder luide gelukwenschen voor den gullen gastheer te ledigen, toen een zware donderslag het kasteel deed daveren. Allen gevoelden daarbij een zonderlingen angst; wel poogden sommigen den schertsenden toon te behouden, maar hij klonk gedwongen en werd koel opgenomen. De bedienden werden geroepen, de paarden voorgebragt, en nadat den gasten nog den zoogenaamden stijgbeugeldronk was toegebragt, galopeerden zij weg.

Toen CAMPBELL alleen was, schoof hij zijn grooten eikenhouten leuningstoel voor het vuur en dacht eene wijle over het gebeurde na. De bedienden waren naar bed gegaan en diepe stilte heerschte in het kasteel. De laird dacht aan zijn eenigen zoon, die op het vaste land eene reis deed, en beefde bij de gedachte aan de gevaren, die hem konden bedreigen. Maar — wat was dat? Hoorde hij niet de groote poort openen? Nu herinnerde hij zich er den grendel niet voorgeschoven te hebben. Zachte, maar haastige stappen kwamen den trap op, en terwijl hij nog met gespannen aandacht luisterde, ging de deur van zijn vertrek open, en een man stond voor hem, met wild over het gelaat nederhangend hair en druipnatte kleêren.

CAMPBELL sprong op en trok zijnen ponjaard; maar nog eer hij dien had kunnen ontblooten was de vreemdeling hem reeds te voet gevallen en riep met een uitgeputte stem:

— Om Gods wil, vergeef mij den ontijdigen inval in uwe woning. Ik heb geen vijandige oogmerken. Gij ziet een ongelukkige voor u, die in drift een zijner medemenschen heeft neêrgeveld. Het was een man uit *Lorn*. Zijne vrienden vervolgen mij en hebben mijn spoor ontdekt. Voor hen vlugtende ben ik over de rivier gezwommen, en smeek van u redding en bescherming, die in het huis van CAMPBELL nog nimmer zijn geweigerd geworden.

— Bij *Cruachan* — sprak CAMPBELL, terwijl hij zijnen ponjaard weder in de schede stiet en met de hand op het gevest sloeg — Bij *Cruachan* beloof ik u de eene zoowel als de andere. (Dit was de plegtigste eed, dien een CAMPBELL van *Inverawe* zweren kon) Maar zeg me — vervolgde hij — hoe greep het ongeluk plaats?

— Wij waren op eene bruiloft — antwoordde de vreemdeling — en ik danste... doch — ik hoor stemmen! Zij naderen het kasteel! Ik ben verloren, zoo ge mij niet verbergt!

— Hier! — riep CAMPBELL, hem naar eenen hoek van het vertrek geleidend, — Help mij dit vallnik openen. Zoo — nu naar beneden en houd u stil.

Hij had naauwlijks den tijd gehad om het vallnik weder te sluiten, op zijnen stoel te gaan zitten en eene slapende houding aan te nemen, toen reeds drie mannen, met bloote zwaarden in de handen binnentraden. CAMPBELL sprong op, als of hij juist ontwaakte. — Ha! moordenaars! — riep hij uit met geveinsden schrik. — Maar ik zal mijn leven zoo duur verkoopen als ik kan!

— Geen moordenaars! — riepen de mannen. — Vergeef ons, dat wij u zoo laat komen storen. Wij vervolgen eenen moordenaar. Mogen wij naar hem zoeken?

Hij gaf zijne toestemming, maar hun zoeken was natuurlijk vergeefs, te meer daar zij oordeelden dat de vlugteling hier niet kon zijn, maar een anderen weg moest hebben ingeslagen. Weldra lieten zij hem weder alleen. Nu riep hij den vlugteling uit de schuilplaats te voorschijn, en terwijl hij hem eenige spijzen voorzette, die de bedienden nog niet hadden weggenomen, pakte hij het overige in eene mand en geleidde hem naar buiten in eene grot op den *Ben Cruachan*, waar alléén veiligheid voor hem te hopen was.

(*Wordt vervolgd*).

BATAVIA.

Gisteren morgen is Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal van Buitenzorg te Batavia aangekomen, en in den namiddag van denzelfden dag weder derwaarts vertrokken.

— Eenige dagen geleden werd des nachts, ten huize van den heer *W. de H....*, in de kampong Seranie op Goenong Saharie, door middel van inbraak, diefstal gepleegd en eene menigte preciosa's uit eenen koffer ontvreemd. Toen de daders op het punt stonden zich te verwijderen, werd de heer *de H...* door het gerucht wakker, stond op en vervolgde, doch te vergeefs, de dieven. De ijverige nasporingen der policie deden de verdenking vallen op twee dusgenoemde signo's, met name *A. J.....* en *L. V.....*, welke beide reeds lang aan het plegen van ontvreemdingen verdacht werden gehouden. Bij ingesteld onderzoek, werd het grootste gedeelte der gestolene goederen bij hen achterhaald, ten gevolge waarvan zij zich thans in verzekerde bewaring bevinden.

Eenigen tijd vroeger was voornoemde *L. V.....* mede betrapt geworden als medepligtig aan eene ontvreemding, welk voorval zich aldus toedroeg. Als naar gewoonte was hij des avonds laat met een zijner makkers, die zich als Inlander verkleed had, uitgegaan en ontmoette, op de hoogte van de comedie, een zoogenaamde toekang auer, welken hij aanhield en bij wien hij met zijn vermomden makker zijn avondmaal hield. Na het beëindigen van hetzelve, vroeg hij den toekang auer, hoeveel dezen te vorderen had; het getal duiten genoemd zijnde, vroeg *L. V...* of de toekang auer hem een recepis konde wisselen, hetgeen door dezen ontkennend werd beantwoord. De signo gaf alsnu zijn voornemen te kennen, de recepis te zullen gaan wisselen, doch, nog slechts op korten afstand verwijderd, riep bij den toekang auer tot zich, onder voorgeven dat bij de noodige duiten bij zich gevonden had. Naauwelijks had de toekang auer zich tot hem begeven, of de verkleede kameraad, die nog steeds druk bezig was zich aan de koopwaar te goed te doen, maakte zich van het in de pikollan staande geldtrommeltje van den toekang auer meester en koos het hazenpad. Onder voorgeven zijn bediende te willen achterhalen, ging ook *L. V....* op den loop maar werd door den toekang auer vervolgd en vast gehouden. De verkleede signo smeet alsnu het trommeltje, na aldaar een en ander uit ontvreemd te hebben, op den weg, waarna het door den eigenaar werd opgeraapt. *L. V.....* aan wiens medepligtigheid aan dit voorzeker te voren beraamd feit niet te twijfelen viel, werd door den toekang auer aan eene nabijzijnde gardo overgegeven, en bij onderzoek bleek het, dat hij geene enkele duit bij zich had. De naam van zijn medepligtige is echter niet door hem opgegeven en tot heden onbekend gebleven.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden.

Van Banjoemaas, dd. 21 November, schrijft men:

Op den 18 dezer heeft in het district Soekaradja, afdeeling Banjoemaas, eene hevige windvlaag, vergezeld van onweder, 111 boomen en 39 inlandsche woningen, opstallen, enz., benevens 4 kleine indigopakhuizen, in welke echter geen indigo meer geborgen was, omver gerukt. De kracht van de vlaag was gelukkig reeds verminderd, toen zij de suikerfabriek Kaligabor bereikte, welke anders welligt mede zwaar zoude geleden hebben.

NEDERLAND.

In de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* leest men het volgende:

Ten aanzien van het voorgevallene te Schiedam vernemen wij, dat uit het te dier zake door de justitie ingesteld onderzoek meer en meer blijkt, dat de oorsprong van het gebeurde gelegen is in predikingen van zekeren *van Veen*, algemeen genoemd de evangelist, welke elken Woensdag avond plaats hebben. Die persoon bestrijdt de leeringen en stellingen der roomsch-katholijken, en zijn gehoor is veelal zeer talrijk; vele katholijken van den gegoeden stand wonen mede zijne predicatien bij, en wel, gelijk gebleken moet zijn, alleen met het doel om de rust te verstoren, waartoe door *van Veen* echter geene aanleiding wordt gegeven, daar bij alle stootende uitdrukkingen vermijdt en alleen over zaken geenszins over personen spreekt. *Van Veen* is, naar men algemeen beweert, een zendeling van de vrijzinnige partij. Vier jongens bevinden zich in arrest, die in den avond van den 7 dezer bij eenige bakkers de glazen ingeworpen, alsmede twee, van welke gebleken is, dat zij in het openbaar gezegden hebben geuit tot goedkeuring der gepleegde wanordelijkheden en ter aanzetting tot wederstand tegen de militaire magt. De instructie duurt voort.

— Te Groningen is den 25 Sept. uit Arnhem aangevoerd het monument ter nagedachtenis van den heer *J. H. Schweig*, in leven gepensioneerd adjudant-onderofficier, van het 8ste regement infanterie. Naar ons wordt berigt zal dat gedenkteeken op de Noorder-begraafplaats gesteld worden, alwaar ook zijn stoffelijk hulsel rust. Op het monument, dat in den loop der volgende maand plegtig onthuld zal worden, leest men op de regterzijde: *Geboren te Nymegen den 14 Augustus 1779, overleden te Groningen, den 10 October 1853*; — op de linkerzijde: *In dienst getreden den 6 April 1790, bij het regiment Hessen-Darmstad van de Republiek der Vereenigde Nederlanden; gepensioneerd den 5 Mei 1844*; — en op de grafzerk: *Ten gedachtenis door de onderofficieren van het Nederlandsche leger*, 1854. Tegen den voorkant van het monument, hetwelk op het hoofdeinde van de zerk zal worden geplaatst, staat met vergulde letters: *J. H. Schweig, gepensioneerd adjudant-onderofficier.*

— Het personeel op 's rijks maritime werven bezig, bedraagt 1786 personen.

In de magazijnen der marine was op 1 Julij 1854 aanwezig voor eene waarde van ƒ 30,800 artillerie materieel en 47,000 Ned. ponden buskruid, voor eene waarde van ƒ 47,000.

De active zeemagt heeft 715 vuurmonden, waaronder 438 zware en 277 ligte stukken, behalve de houwitsers, coehoorns, mortiers en kanonnen van 3 en 1 pond.

Het corps mariniers telt 1556 man.

Op 1 Julij waren buiten dienst 5 linie-schepen en wel *Tromp* van 74 stukken, op stapel gezet in 1830, te water gebragt in 1850. — De *Zeeuw* van 84 stukken, op stapel gezet in 1819, te water gebragt in 1825. — De *Koningin* van 74 stukken, op stapel gezet in 1819, te water gelaten in 1826. — De *Kortenaar* van 74 stukken, op stapel gezet in 1825, te water gelaten in 1833 en de *Koning der Nederlanden* van 84 stukken, op stapel gezet in 1821, te water gelaten in 1835.

In 't geheel zijn in aanbouw 24, gereed of in conservatie 56, in reparatie 3, dus 83 schepen.

Op 1 Augustus hadden wij in dienst 2 fregatten 1ste kl., 3 fregatten van de 2de kl., 4 kuilcorvetten, 2 gladdeks-corvetten, 3 brikken 1ste kl., 1 brik van de 2de kl., 10 schoonerbrikken, 5 schooners, 15 stoomschepen, 1 transportschip, 1 kostschip, 3 wachtschepen, 1 instructie-schip, 10 gaffelkanonneerbooten en 1 roei-kanoneerboot, te zamen 62 schepen.

Het vaste corps dek- en onderofficieren bij de zeemagt zal worden vermeerderd.

De aanbouw van nieuwe schepen zal krachtig worden voortgezet.

Naar aanleiding van het koninklijk besluit van 21 Julij 1854, zal met 1 Januarij 1855, het corps zee-officieren aldus op het papier staan: 1 admiraal der vloot, 1 luit. admiraal, 2 vice-admiraals, 4 schouten bij nacht, 10 oudste kapiteins ter zee, 10 kapiteins, 15 kapiteins, oudste kapiteins-luitenants ter zee, 15 kapitein luitenants ter zee, 40 luitenants ter zee 1. kl., 1ste veertigtal, 40 luitenants ter zee 1. kl., 2de veertigtal, (de laatste met ƒ 100 minder tractement), 40 luitenants ter zee 1. kl., 100 oudste luitenants ter zee 2. kl., 150 luitenants ter zee 2. kl., 100 adelborsten der 1. kl.

Aan dit personeel zullen ontbreken bij raming: 16 luitenants ter zee 1. kl. 40 luitenants ter zee 2. kl. en 55 adelborsten der 1. klasse.

Het gouvernement stelt zich voor in 1855 bij onze marine in dienst te zullen hebben een getal van 6,029 Europesche manschappen.

In dit jaar zijn in dienst geweest, buiten de inlandsche zeevarenden, die in Oost-Indië aan boord van 's rijks schepen dienen, 5668 manschappen.

Het fregat der 1ste klasse *de Ruyter* is voor de dienst gereed.

De sterkte van 's rijks zeemagt voor het jaar 1855 voor de dienst in Oost-Indië is aldus ontworpen: 2 fregatten 2de klasse, 2 corvetten 1ste klasse, 8 schoenerbrikken, 1 schooner, 1 schooner met stoomvermogen, 11 stoomschepen en 2 wachtschepen, te zamen bemand met 2346 koppen.

Voor de dienst in West-Indië: 1 corvet 2de klasse, 2 brikken 1ste klasse, 2 schooners, 1 stoomschip, 2 kanonneerbooten, te zamen bemand met 530 koppen.

Voor de binnenlandsche diensten: 3 wachtschepen 1 instructiebrik en 9 kanonneerbooten, te zamen bemand met 911 koppen.

Beschikbaar voor kruistogten ter verwisseling: 2 fregatten 1ste klasse, 1 fregat 2de klasse, 1 corvet 1ste klasse, 1 corvet met stoomvermogen, 1 brik 1ste klasse, 3 schoenerbrikken, 1 schooner, 2 stoomschepen en 1 transportschip, bemand te zamen met 2245 koppen.

— Elf van de twaalf stadsdoctoren te Amsterdam hebben bij adres aan den raad der stad den 26sten verklaard, hunne betrekking te zullen nederleggen, zoo op 1 Oct. niet voorzien zoude zijn in de vereischte geneeskundige hulp en hun de verzekering niet gegeven werd, van eene spoedige verbetering der geneeskundige armenverzorging dier stad.

De raad heeft dadelijk ƒ 16,000 ter beschikking van het dagelijksch bestuur gesteld, om aan het eerste bezwaar te gemoet te komen, terwijl uit de discussie genoegzaam bleek, dat het tweede punt spoedig een onderwerp van beraadslaging bij den raad zal uitmaken.

— Te Groningen is in het Geertruida-Gasthuis, in den hoogen ouderdom van 103 jaren, overleden, Stijntje Klasing. Zij was twee malen gehuwd geweest, doch had nimmer kinderen gehad. Zij was tot het einde van haar leven steeds vlug en in het genot harer verstandelijke vermogens.

— Wij vernemen, dat zich dezer dagen alhier aan boord van *de Menado* (van de heeren *A. van Hoboken en Zonen*), heeft ingescheept, de eerw. heer *H. Z. Kloekers*, die, gelijk vroeger gemeld, zich als eerste zendeling der *Nederlandsche vereeniging tot bevordering des Christendoms onder de Chinezen*, naar Shanghae begeeft.

— Te Gorinchem en omliggende gemeenten maken zich onderscheidene huisgezinnen gereed, om vóór het einde van dit jaar naar Amerika te vertrekken.

— Men schrijft ons uit Utrecht, dat aldaar onderscheidene huisgezinnen, meest tot den fatsoenlijken stand behoorende, zich gereed maken om hun vaderland te verlaten, en naar Zuid-Afrika te vertrekken. Drie of vier predikanten zouden, heet het daar, eerlang eene roeping naar dezelfde streken volgen, en denkelijk vergezeld worden door onderscheidene familien van den gegoeden burgerstand. — Van andere kanten zijn ons dergelijke geruchten ter oore gekomen, en het is ons bekend, dat aan het Nieuwe Diep het barkschip *de Stad Nymegen* zeilvaardig ligt om naar de Kaap de Goede Hoop koers te stellen. Aan boord bevinden zich personen die niet onbemiddeld zijn, en welke zich daar als landbouwers en veehouders willen vestigen.

ENGELAND.

Londen, 19 Sept. Men leest heden omtrent de cholera:

»Het publiek zal met blijdschap vernemen dat de vreeselijke plaag, welke gedurende de laatste drie weken schrik en droefenis onder de ingezetenen van de hoofdstad verspreidde, afneemt. Er is, nadat *ettelijke duizend* slagtoffers, waaronder uit elken rang der maatschappij van den pair tot den arbeider, zijn gevallen, De geneeskundige faculteit stemt daarin overeen, dat hoewel de sterfte niet zoo groot is als 1832 het getal echter dat van 1849 overtreft, en de kwaadaardigheid der ziekte ruim zoo erg is als in eerstgenoemd jaar. De tusschenruimte van 5 jaren in plaats van 17 jaren is ingelijks eene gewigtige omstandigheid. Het getal der aan cholera overledenen bedroeg in de vorige week 1531, tegen 2050 in de voorlaatste. Bij het vermelden dezer vermindering *over het algemeen* dient echter gevoegd, dat *sommigen* districten zwaarder bezocht zijn geworden zoo als het City-district, en *anderen*, die tot dusverre verschoond waren, echter niet verschoond bleven.

»In Ierland heeft de ziekte zich zeer uitgebreid en rigt schrikbarende verwoestingen aan."

Londen, 26 Sep. Een dezer dagen verschenen officieel document deelt belangrijke bijzonderheden mede aangaande de kapitalen, die gebezigd worden voor den aanleg van ijzeren wegen in het land. Het totale cijfer van de kapitalen der verschillende spoorwegmaatschappijen, welke door deze, krachtens parlementsacten tot 31 December 1852 mogten opgenomen worden, is £st. 366.769.732, sh. 15, waarvan op genoemd tijdstip reeds £st. 273.324,516, d. 9 waren gestort. Van dit kapitaal hadden £st. 164.724,177, sh. 18, d. 10 nog geene rente gegeven. Op 31 Dec. 1853 bezat het land 7686 mijlen ijzeren spoorweg, waren 5987 met dubbel spoor; 88 mijlen waren toen nog niet voltooid en 4076 mijlen, waartoe concessie was gegeven, bestonden nog slechts op papier.

Londen, 27 Sept. Men herinnert zich zeker de droevige zaak van luitenant *Perry*, veroordeeld om vervallen te worden verklaard van zijnen rang, ten gevolge van een vechtpartij in eene kazerne te Windsor, doch onschuldig verklaard door geheel de pers, die te zijner gunste eene inschrijving opende welke meer dan ƒ 15,000 opbragt. Bij deze gelegenheid was de minister van oorlog het voorwerp der hevigste aanvallen. Op nieuw is een nieuw betreurenswaard feit in het corps zee-officieren voorgevallen. Een jonge dochter is door officieren aan boord van een ter reede van Portsmouth liggend koninklijk schip mishandeld en aan de gevolgen daarvan overleden. Deze daad heeft een diepen indruk gemaakt en de *Times* eischt de teregtstelling van den beklaagde, luitenant *Knight.*

Londen, 30 Sept. *Alderman Moon*, zijnde de oudste sherif in rang, is tot lord-mayor van Londen gekozen.

— Het 16e reg. infanterie thans te Windsor in garnizoen, heeft bevel gekregen zich gereed te houden om naar Woolwich te vertrekken, alwaar het naar de Levant zal worden ingescheept.

— De Engelsche dagbladen deelen het volgende mede:

Het archeologische genootschap van Palestina te Londen zal eene geleerde expeditie naar het Heilige Land zenden, ten einde te onderzoeken en te doen opgraven: 1º het monument door *Josua* te Sichem opgerigt; 2º

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 29 November 1854, No. 95.

12 steenen door denzelven te Gilgal geplaatst; 3° het graf van *Makpelah*, bij Hebron, hetwelk ook moet bevatten de mumie van *Jacob*; 4° het graf van *Joseph*; 5° de graven van de koningen van Judea en Israël en die der Machabeeën; 6° opsporingen te doen te Rameh en Bethel en op de kerkhoven en in de overblijfselen der oudste steden en plaatsen van het Heilige Land.

Deze expeditie staat op het punt uit Engeland naar hare bestemming te vertrekken.

— Men verneemt dat de luitenant-generaal sir *George Arthur* overleden is. Genoemde krijgsman is in 1804 in dienst getreden, en was onder anderen tegenwoordig bij de expeditie naar Walcheren. In 1823 werd hij benoemd tot luitenant gouverneur van van Diemensland, welke betrekking hij 12 jaren waarnam, en in 1837 tot luitenant gouverneur van Opper Canada, waar hij bleef tot 1841. De koningin benoemde hem in 1847 tot lid van den geheimen raad.

— Lord *Dundonald* deelt in den *Herald* en den *Times* den volgenden brief mede, als een antwoord op hetgeen door den *Standard* betreffende sir *Charles Napier* en hem zelven gezegd is.

Sir!

Eerst gisteren bespeurde ik dat een onderhoud, dat, naar men zegt, tusschen den eersten minister en mij zou hebben plaats gehad, het onderwerp van ernstig nadenken is geworden; tot dusverre had ik het niet als pligt beschouwd eene officiele onthulling publiek te maken, daar zulk eene opgave niet onwederlegd zoude kunnen circuleren. Thans verklaar ik, dat ik nimmer door lord *Aberdeen* met een onderhoud of mededeeling, betreffende het commando in de Oostzee ben vereerd geworden. Veroorloof mij echter nog een enkel woord, dat de regtvaardigheid jegens sir *Charles Napier* mij in den mond legt, jegens Napier, die waarschijnlijk met de ontevredenheid van de natie bedreigd wordt, omdat geen goed gevolg de operatien van verbrandbare schepen tegen steenen batterijen met gloeijende kogels gekroond heeft, hoe gemakkelijk men ook muren moge kunnen plat schieten, die geen tegenstand bieden. Er bestaat slechts een middel om de tegenstanders tot beter inzigt van de zaak te brengen en dat heb ik langs vertrouwelijken weg aan de regering medegedeeld in de hoop, dat eene afgekeurde, slepende, defensive oorlog, die tot desorganisatie van Europa en tot bederf van het vaderland gevoerd wordt, moge ophouden.

— Sir *Moses* en lady *Montefiore* bezochten dezer dagen de Joodsche krijgsgevangenen van Bomarsund op de gevangenschepen; zij schonken aan ieder hunner Lst. 5 en buitendien aan ieder Jood 5 sh. en aan iedere Jodin 10 sh. tot bestrijding der kosten voor de op handen zijnde feestdagen. De Engelsche autoriteiten hebben afzonderlijke kajuiten voor het loofhuttenfeest in gereedheid laten brengen. Ook de twee zendelingen *Hahn* en *Cog* hebben de gevangenschepen bezocht, en een aantal bijbels uitgedeeld. Men maakt de opmerking, dat de Russen de zorg voor hun geestelijk welzijn dankbaar erkennen.

— De grenadiers, de Coldstream gardes en de fuseliers hebben bevel ontvangen, zich gereed te houden om naar de Krim te vertrekken.

— Ten gevolge van de oneenigheden tusschen de Russische en Finlandsche krijgsgevangenen, heeft de regering bevel gegeven de eersten van Sheerness naar Devonport te verplaatsen. De Russische officieren ontvingen gisteren hunne toelage en drukten bij die gelegenheid den kommandant van de *Devonshire* hunnen dank uit voor de tot nu toe genoten behandeling.

FRANKRIJK.

Parijs, 25 Sept. Heden heeft de keizerin de Tuilerien verlaten, om zich naar Boulogne bij den keizer te begeven. Deze is, na zijne aankomst aldaar, naar Equihem vertrokken, alwaar hij de barakken der troepen heeft geïnspecteerd. Gisteren middag is er brand ontstaan in den schouwburg te Equihem; de keizer, hiervan onderrigt, spoedde zich naar de plaats van het onheil en bleef er twee uren achtereen, terwijl hij zelf de noodige bevelen gaf, om den voortgang der vlammen te stuiten.

Ongelukkiger lot dan den franschen Zonaven te beurt viel in den krijg tegen Rusland, trof niemand. De indruk door de sterfte in de Dobrudscha te weeg gebragt was te naauwernood verzwakt, toen een turksche stoomboot te Varna, die troepen op het sleeptouw had, tegen een ligter stootte, waarop zich 40 Zouaven bevonden. De ligter sloeg om en van de manschappen, die met pak en ransel beladen, dadelijk zonken, redden zich slechts 10 door zich vast te klemmen aan den rand des ligters.

Parijs, 26 Sept. Bij decreet des keizers wordt de gemeentepolicie te Parijs op een nieuwen voet geregeld. Bij deze reorganisatie is die der londensche tot voorbeeld genomen. Voortaan zal het personeel der policie te Parijs aldus zijn zamengesteld. 1°. voor de algemeene dienst: 12 vrede-officieren, 12 hoofdinspecteurs, 18 brigadiers, 461 stadssergeanten en 20 adjuncten, te zamen 584 personen; 2°. voor het aanhoudend toezigt in de twaalf arrondissementen: 12 vrede-officieren, 36 brigadiers, 288 onder-brigadiers, 2415 stadssergeanten en 241 adjuncten, te zamen 2992 personen. Bovendien zal er, onder de bevelen van den prefect, een commissaris van policie zijn, belast met de algemeene controle der dienst buiten de prefectuur, welke commissaris zal worden bijgestaan door een secretaris, een vrede-officier, een brigadier, twee onder-brigadiers en twintig agenten. De nieuwe organisatie kost jaarlijks ongeveer 5,600.000 fr., dat is 3 milloen minder dan die te Londen.

— Den 26 of 27 Sept. zal het leger van het Noorden zeer groote manoeuvres volbrenten. Al de divisiën infanterie en cavalerie van het kamp van Saint-Omer zullen zich naar de omstreken van Desvres begeven, onder commando van den opperbevelhebber, en een wezenlijken slag leveren aan de divisiën van Boulogne, onder bevel van den keizer zelven. De troepen nemen tenten, dekens, levensmiddelen mede, en zullen in de vlakten bivouakeren. Nimmer zal men, sedert het eerste kamp te Boulogne, zulk een groot aantal soldaten daar vereenigd hebben gezien.

— Eene wet van 1814 verbiedt het verkoopen op Zon- en feestdagen. Men geloofde dat deze wet niet meer van kracht was doch dezer dagen heeft het hof van cassatie het vonnis eener regtbank bevestigd, waarbij, op grond van die wet, een koopman tot 10 fr. boete was veroordeeld, te zake van op Zondag te hebben verkocht.

Parijs, 28 Sept. De duurte der levensmiddelen te Parijs neemt met elken dag toe. Brood, wijn, vleesch, suiker en meer andere eerste behoeften, als olie en zeep, stijgen verschrikkelijk in prijs. Ten gevolge daarvan zien vele gezinnen zich genoopt, hunne uitgaven te bekrimpen, en schaften dienstboden af, waardoor het aantal personen van den dienstbaren stand, die buiten betrekking zijn, zeer groot is.

DUITSCHLAND.

Weenen, 18 Sept. Vele geruchten zijn in deze stad en elders verspreid aangaande een ontdekten toeleg op 's keizers leven, aanranding van zijnen persoon, enz. Niets van dit alles is echter waar, er is niets anders gebeurd dan dat een waanzinnige den keizer wat te digt naderde, toen deze in den tuin van Schönbrunn wandelde.

— Den 14 werd te Berlijn het nieuwe katholijke ziekenhuis ingewijd door den proost *Peldram*, als vertegenwoordigende den vorst artsbisschop van Breslau. De heer *Peldram* had gedurende de plegtige dienstverrigting aan zijne beide zijden twee protestantsche geestelijken in hun kerkelijk gewaad, de heeren *Schulz* en *Damer*.

Stutgart, 20 Sept. Door de protestanten in Wurtemberg is aan het ministerie van eeredienst een verzoek ingediend, om bij de groote concessiën, die aan de roomsch-katholijke geestelijkheid zijn geschied, ook te worden ontheven van het toezigt van den staat. »Wij kunnen" zoo zeggen zij o. a. in hun adres »niet ontveinzen, dat een blik op de roomsch-katholijke kerk het ons ten pligt maakt aan te dringen op de vervulling onzer eerbiedige beden. Niet alleen toch, dat reeds nu, volgens de door het ministerie van eeredienst openbaar gemaakte acten, aan de eischen der bisschoppen op eene wijze is voldaan, die ons het achterblijven der evangelische kerk maar al te zeer doet ondervinden, maar er zijn aan de roomsch-katholijke kerk ook concessien gedaan, waardoor de grondwettige gelijkheid der beide kerken wordt geschonden en het vriendschappelijk zamenleven bemoeijelijkt wordt."

Weenen, 24 Sept. In een den 21 der gehouden ministerraad is, volgens *Hamb. Nachr.*, besloten de oostenrijksche troepen in Gallicië te versterken, en in de stellingen der in de Bukowina gelegerde krijgsmagt aanmerkelijke veranderingen te brengen. Men spreekt van het vormen van een verschanst leger tegen Rusland.

Munchen, 24 Sept. Ingevolge de vertoogen der regeringen van Frankrijk en Engeland heeft de beijersche regering besloten een bijzonderen gezant tot koning Otto af te vaardigen, die dezen vorst op zijde zal staan en in last heeft hem tot gematigdheid en kalmte te stemmen. De keus van het cabinet van Munchen, ter vervulling van die zending van zoo veel vertrouwen, heeft zich gevestigd op een voormaligen minister van justitie, een man die in Griekenland de hoogste achting geniet.

— Volgens nadere berigten uit Carlsruhe, is men met het sluiten van een concordaat met den Pausselijken Stoel nog niet zoo ver gevorderd, als wel door eenige dagbladen wordt beweerd. Van de zijde der Badensche regering zijn tot dat einde de volgende grondslagen vastgesteld, die alle in massa aangenomen of verworpen moeten worden. Zij eischt namelijk: 1° de uitoefening van het regt van placet, voor het bezetten der vacante pastorijen, waarbij echter het regt daartoe de candidaten aan te wijzen, aan den aartsbisschop zou blijven; 2° deze laatste zal de bevoegdheid hebben om disciplinaire straffen aan de geestelijken op te leggen, waarbij echter, in gevalle van afzetting, de sanctie der regering zal vereischt worden; 3° het seminarium voor geestelijken te Freiburg zal onder het toezigt der regering staan; 4° het beheer van het kerkelijk vermogen zal onder het toezigt van eenen commissaris der regering geplaatst blijven. Tot op dezen oogenblik heeft men zich te Rome nog niet geneigd getoond, om deze voorwaarden aan te nemen.

— Een Duitsch dagblad bevat het volgende:

Voor eenigen tijd werd te Warschau een jonge Pool, ter zake van het bezigen van onvoorzigtige uitdrukkingen op eene openbare plaats, in hechtenis genomen en verdween, zonder dat de familie, in weerwil van alle aangewende moeite, kon te weten komen, waar de ongelukkige zich bevond. Geheel onverwacht ontving deze familie dezer dagen een berigt uit Frankrijk, dat hij zich goed en wel aldaar bevond. De jonge man was een vonnis als staatsgevangene naar de vesting Bomarsund gevoerd, om daar vestingwerk te verrigten, maar werd krachtens na de verovering der vesting door de geallieerden, met zijne overige lotgenooten in die gevangenis naar Frankrijk gevoerd.

Weenen, 26 Sept. De groothertog en de groothertogin van Mecklenburg worden heden nog in deze stad verwacht, om aan het Oostenrijksche hof een bezoek te brengen. Deze reis wordt door sommigen in verband gesteld met eene toenadering, die in den jongsten tijd plaats moet gehad hebben tusschen het cabinet van Weenen en verscheidene kleine duitsche staten, uit welken hoofde het pruissische hof die reis met leede oogen ziet.

— Ofschoon de verschillende ontwerpen voor den bouw van eene vaste brug over den Rijn tot dusverre zijn afgekeurd geworden, verneemt men uit eene geloofwaardige bron, dat de werkzaamheden om zulk eene brug te maken, in het aanstaande jaar tusschen Straatsburg en Kell zullen aanvangen. Eerstdaags zal eene overeenkomst ten deze gesloten worden tusschen de regeringen van Frankrijk en Baden, en de uitvoering van dat tractaat zal alleen afhangen van een besluit van den duitschen bondsdag, aan welken het regt is voorbehouden over dergelijke aangelegenheden in het hoogste ressort te beslissen. Men twijfelt niet aan de goedkeuring door den bondsdag.

RUSLAND.

Ten vervolge op het berigt van het vertrek der russische garde uit Petersburg, verneemt men dat een groot gedeelte dier troepen, en voornamelijk de cavallerie, zich spoedig naar Polen op marsch begeeft. 12 à 15,000 man zullen te Warchau de winterkwartieren betrekken; sedert het einde der omwenteling van 1832 zijn die troepen daar niet weder verschenen.

Te Petersburg heeft de policie in verscheidene clubs een aantal personen in hechtenis genomen. Onvoorzigtige snappers zijn naar de Peter-Paul-vesting overgebragt, omdat zij de landing in de Krim niet voor eene fabel hielden.

Petersburg, 22 Sept. Een legercorps van 40,000 man, dat te Astrakan bij de Kaspische Zee stond onder generaal *Peroffski*, en dat thans met de troepen van den koning van Bokhara en van den khan van Khiva naar Kabul was opgerukt, heeft plotseling tegenbevel gekregen en bevindt zich thans op weg naar den Kaukasus.

SPANJE.

Het gewigtigste nieuws bestaat in een brief van Maria Christina, geschreven op portugeesch grondgebied den 8 Sept. jl. aan hare dochter, koningin Isabella. Het uitgebreide stuk zou, wilden wij het in zijn geheel mededeelen, meer dan vier kolommen van ons blad innemen. Hoe gaarne wij dus ook den brief woordelijk ter kennis onzer lezers bragten, zoo als de *Messager de Bayonne* hem heeft openbaar gemaakt, is ons dit onmogelijk, en moeten wij ons slechts tot eene beknopte inhoudsopgave bepalen. Maria Christinaas brief, wiens gewigt voor de geschiedenis van Spanje en meer bepaald van de Julijomwenteling in dat rijk niet miskend kan worden, is te beschouwen als eene soort van manifest, gerigt tot de spaansche natie. De brief is echter slechts het eerste gedeelte van dat manifest; want Maria Christina zegt dat zij nog een, en welligt nog meer brieven op dezen eersten zal doen volgen. Inderdaad is dat eerste stuk niet veel meer dan eene inleiding, waarin de lezer op de hoogte wordt gesteld van de zaken, welke de schrijfster voornemens is te behandelen. Hoewel deze eerste brief geen maatstaf kan zijn om de volgende brieven te beoordeelen, en hoewel daarin niet het minst voorkomt, dat aanleiding kan geven tot vermindering van den eerbied, verschuldigd, zoo als de *Messager de Bayonne* zegt, » aan de doorluchtige weduwe van koning Ferdinand VII, waarop zij drievoudig aanspraak heeft als koningin, vrouw en balling, kan men echter zeggen, dat het eerste gedeelte van haar manifest volstrekt niet is hetgeen hare aanhangers van een dusdanig document konden verwachten. De brief is een breedvoerig protest tegen het besluit van den 27 Augustus, waarbij hare verwijdering uit Spanje is bevolen (eene handeling die tot dus verre beschouwd is geworden als het eenige middel, om het belang van haren persoon met dat van Spanje overeen te brengen), en tegen het verwijt van eerzucht, haar zoo vaak naar het hoofd geworpen. Overigens verdedigt Maria Christina zich voor hare dochter geregeerd te hebben. Over de tegen haar ingebragte grieven bewaart zij het stilzwijgen, zich voorbehoudende ten behoorlijken tijde de lasteringen van zich af te werpen, waarvan zij het voorwerp is."

— De parijsche *Univers* heft bittere klagten aan over de der kerk vijandige strekking van de spaansche omwenteling. Het blad wijst op de volgende eischen, die al de kiezers-vereenigingen aan de door haar te benoemen afgevaardigden stellen: 1°. Uitzetting der ordesgeestelijken, die echter nog in gering aantal aanwezig zijn. 2°. Sluiting der nonnenkloosters. 3°. Verbeurdverklaring van alle bezittingen der kerk, met voorbehoud van aan de wereldlijke geestelijken een jaarwedde toe te kennen, om er van te leven. De heer Alonzo, minister van justitie en eeredienst, moet deze strekking begunstigen. Ook is er, volgens *l'Univers*, sprake van om uit Loyola, de geboorteplaats van den stichter der Jezuiten-orde, de jezuiten te verdrijven, die daar sedert een jaar weder waren toegelaten.

ITALIE.

De koning der beide Siciliën heeft den cardinaal aartsbisschop van Napels tot grootkruis der orde van den H. Januarius benoemd, als belooning voor de buitengemeene zelfopoffering, door dien prelaat tijdens het heerschen der cholera aan den dag gelegd. — Het aan den staat trekken der geestelijke goederen komt in Sardinië weêr ter sprake. De openbare meening zich in den jongsten tijd daarvoor hebbende verklaard, heeft het cabinet de zaak wederom in overweging genomen, en na eenige beraadslaging, waarbij de heer *Cibrario*, minister van onderwijs, aanvankelijk zich verklaard had tegen het indienen van een ontwerp, strekkende om de geestelijke goederen aan den staat te trekken, is met algemeene stemmen besloten, dat bedoeld ontwerp na de opening der kamers zal worden ingediend. Het oogmerk der regering is niet om zich *alle* bezittingen der kerk toe te eigenen, maar alleen die van eenige kloosters, die geheel nutteloos zijn. Men hoopt dat het hof van Rome deze hervorming zal goedkeuren; te meer daar *Pius IX* zelf, toen hij den Pauselijken troon beklom, het voornemen aan den dag legde het initiatief van een dusdanigen maatregel te nemen. Bij deze gelegenheid wordt medegedeeld, dat in de Sardinische Staten 447 kloosters zijn, als 306 voor mannen en 141 voor vrouwen; het gezamenlijk personeel der bewoners is 7360. De wereldlijke geestelijkheid is verdeeld in 7 aartsbisdommen, 35 bisdommen, 12 abdijen, 110 capittels. Het gezamelijk aantal der reguliere en wereldlijke geestelijken is 22,000 personen.

Rome, 20 Sept. De cholera woedt nog voortdurend in deze stad. In alle kerken van Rome zijn de Madona-beelden en de reliquiën den volke ter bezigtiging gesteld, en de geloovigen zijn uitgenoodigd, in tegenwoordigheid der heilige voorwerpen, door boete en gebed van den Heer de afwending van den geesel af te smeeken.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.		Naar.
Nov.	22	Engelsch	Solide	P. J. Wulf	Batavia	21	Nov.	Falmouth.
»	25	»	Antelles	Stamper	Singapore	13	»	Melbourn.
»	23	Hamburgsch	Wilhelmina Maria	B. H. Bogson	Manilla	6	»	Falmouth.
»	24	Engelsch	Sperit of the Age	G. J. Haaton	Shanghai	10	»	London.
»	—	»	Oosteg brik Zily	John Saunderson	Singapore	18	»	Melbourn.
»	25	Americaansch	Wintrop	H. Woodward	Manilla	7	»	
»	—	»	Elize Hun	J. Dudley	Singapore	19	»	Rio Janeiro.
»	—	Engelsch	Ladij Elizabeht	Robr. M. Eacheroen	China	12	»	Liverpool.
»	—	Amerikaansch	Union	Seth C. Nichols	Shanghai.	11	»	New-York.
»	—	»	John Jag	Wardon Howsand	Manilla	6	»	»
»	—	»	B. H. Toibet	James de Ballard	Canton	9	»	»
»	—	»	Empiers	John Thomas	Swan Rivier	13	Oct.	Singapore.
»	—	Engelsch	Eureka	Eduard Leuner	Melbourn	18	»	»

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.		Agenten.
Nov.	25	Nederlandsch	Banka	G. Schuit	China	20	Oct.	
»	—	Nederl. Indisch	Alfulk	Sech Baradjak	Banka	20	Nov.	Coulster.
»	—	» »	Ydrosie	Sech Almanie	Sambas	7	»	»
»	26	Siam.	Kim Tiksoe	Tjan Seng	Siam.	9	»	
»	27	Nederlandsch	Mercurius	Nepperius	Port-Philip	14	Oct.	Maclaine Watson en co.
»	—	Americaansch	Witch of the Wave	S. V. Schreve	Boston	6	Sept.	Paine Stricker en co.
»	—	»	Forrent	Frundy	Melbourn	17	»	»
»	28	Nederl. Indisch	Harriet	Ross	Cocos Eilanden			Adam en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Nov.	26	Nederl. Indisch	Cecile	Said Seegaf	Soerabaya.
»	—	» »	Marzoek.	Said Schab.	Indramayoe.
»	—	Nederlandsch	Zalt Bommel	C. J. Juta.	Samarang.
»	—	Nederl. Indisch	Ellen	J. C. Lebert	»
»	—	» »	Alnoer	Sech Baharmoes	»
»	—	» »	Fathool Hair	Said Hassan	»
»	—	» »	Oey Sinjo	Kwik Satniang	Pecalongan.
»	27	Nederlandsch	Hendrina	Verschuur	Soerabaya.
»	28	Nederl. Indisch	st. Macasser	Chevalier	Singapore.
»	—	» »	st. Koningin der Nederlanden	Deighton	Samarang.
»	—	Nederlandsch	Souburg	H. B. L. Evers	Soerabaya.
»	—	»	Bulgerstein	A. J. Maas	Pecalongan.
»	—	Gouv.	Doris	J. B. Olyve Loubriat	Soerabaya.
»	—	Engelsch	Rayak of Sarawak	Giles	Londen.
»	29	Hamburgsch	Alma en Olga	Osnabruek	Falmouth.
»	—	Americaansch	Brothers	Crowell	Samarang.
»	—	Nederl. Indisch	Fatahool Hair	Said Alhadie	»
»	—	» »	Kim Tiksin	Kwee Tjoeng	Palembang.
»	—	» »	Anna Johanna	Valberg	Soerabaya.
»	—	» »	Sekander Salim	Sech Drahim	»
»	—	» »	Abdul Rachman	Hadjie Masoat	»
»	—	Zweedsch	Superb	J. Wickman	Zweden.

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch		Oostergoo	C. F. Hazelhoff		B. Kopersmit en co.
»		Reyerwaard	P. Wieriks		»
»		Neerland en Oranje	L. van der Plas		»
»		Soolo	K. van de Erve	China	van Ommeren Rueb en co.
»		Canton	Tweehuys		Tiedeman en van den Burg.
»		Mercurius	P. Nepperus	Nederland	Maclaine, Watson en co.
»		Derkina Filas	Van Zyp	»	Kreglinger, Dummler en co.
Nederl.	Indisch	Fatahool Mobarak	Kassan	Soerabaya.	D. N. Buijs en co.
»	»	Atiatul Maula	Sech Baoeseer	»	»
»	»	Tatas Bandjermasing	Sarief Abdulla		»
»	»	Alnoer Salim	Oedien		»
»	»	Alfulk	Sech Baradja		Coulster
»	»	Ydrosie	Sech Almanie		»
»	»	L'Esperance	F. H. Hornung	Soerabaya	»
»	»	Sopahie	Sech Drahim	Palembang via Muntok	»
»	»	El Jodoor	Said Aboebaker	Samarang	»
»	»	Atiathool Rachman	Sech Bafadel		»
Engelsch		Ontano	Wemyss	Holland	Pitcairn, Syme en co.
»		Jessie	Nordquist	Nederland	Busing, Schröder en co.
Amerikaansch		Witch of the Wave	S. V. Schreve	Amsterdam	Paine, Stricker en co.
»		Forrent	Frandy	China	»
Hamburgsch		Elisabeth Ross	J. H. Meyer		Metzendorf, Wilmans en co.
»		Tell	R. N. Kock	Nederland.	Bahre en Kinder.
Russisch.		Idealet	A. J. Hansten		Kreglinger, Dummler en co.
Zweedsch		Sir Robert Peel	Hagman	Zweden	Pitcairn, Syme en co.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	16	N. I.	st. Banda	F. H. Schmidt	Soerabaya.
»	17	»	Amana Tulbarie	Said Gane	Sumanap.
»	—	»	Hap Heen	Naridin	Batavia.
»	18	»	Said Maskoer	Moh. Saleh	Banjermass.
»	19	»	st. Macasser	H. Chevallier	Batavia.
»	—	Ned.	Herman de Ruiter	P. J. Teynt	»
»	—	N. I.	Bientang Toedjoe	F. W. Steevens	Padang.
»	—	Ned.	Erasmus	H. F. Scharper	Batavia.
»	20	Belg.	Atalante	A. Vent.	»
»	21	Ned.	Anna	W. H. Cremer	»
»	22	Fr.	Sigisbert Cezard.	A. Gault	»
»	23	N. I.	Arief Banjermass	Moh. Arip	Riouw.

Vertrokken Schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	16	N. I.	Thae Goan	Liem Tikan	Rembang.
»	17	Ned.	Alida Willemina	G. E. Doornbos	Bat. & Ned.
»	18	»	st. Banda	F. H. Schmidt	Soerabaya.
»	19	N. I.	Anna en Elise	C. J. Jaskie	Cher. & Bat.
»	21	»	Foelkoel Hair	Said Alie	Muntok.
»	23	»	Hap Eng	Tan Tjing Kiat	Sing. & Bat.
»	—	»	Said Maskoer	Moh. Saleh	Banjermass.
»	—	»	st. Macasser	H. Chevallier	Batavia.

In lading liggende Schepen te *Samarang*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch		Erasmus	H. F. Scharper.		Dorrepaal en co.
»		Nederlands Koningin	E. Vonck	Nederland.	»
»		Eva Johanna	H. de Boer	»	»
»		Anna	W. H. Kramer.	»	»
»		Johanna	W. Halbertsma.	»	van Maanen en co.
»		Schelde	W. van Rheede	»	MacNeill en co.
»		Herman de Ruyter	P. J. Teijnt	»	B. Kopersmit en co.
Nederl.	Indisch	Hap Heen	Naridin	Batavia	»
»	»	Fathal Hair	Sech Bahaleam		Gezagvoerder.
»	»	Sirie Boelan	Soesoong		»
»	»	Almansoor	Said Alkaf	Riouw en Cheribon	»
»	»	Bientang Toedjoe	J. W. Steevens		»
»	»	Amana Tulbarie	Sech Gani		»
Belgisch		Atalante	A. Vent.	Antwerpen	MacNeill en co.

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.		Gezagvoerder.	Van
Nov.	17	Ned.	Elshout		E. F. Bonjer	Batavia.
»	—	N. I.	Hoseeng		Intje Po.	Balie (Bal.)
»	18	»	Abdul Hasim		Said Alkadrie	Batavia.
»	19	»	Assiltatie		Sech Ganam.	Banjermass.
»	—	»	Maymoen		Said Kassim	Batavia.
»	—	Ned.	Batavia		L. van Bueren	»
»	—	»	Julia		Moeloet	»
»	—	Bal.	Tyro		Pa Samarang	Balie (ामp.)
»	—	Chin.	Amelia		W. H. Moore	Hongkong.
»	—	Ned.	Cortgene		J. A. Schot.	Batavia.
»	—	»	Sazanna Gechtruida		D. Steenveld	Macassar.
»	20	Z. M.	st. Batavia.	Init. t/s. 1 k.	G. F. G. Gobius.	Batavia.
»	—	Ned.	Jeannette Philippine		J. Odhoorn.	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	18	N. I.	Bientang Timor	Liem Liepijoen	Riouw.
»	—	Fr.	Coquimbo	Wannebroncq	Havre.
»	—	N. I.	Krabbe	Mardani	Pasoeroean.
»	20	Eng.	Antagonist	E. Blake	Engeland.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Oostergoo*: de heeren *C. M. C. Maurenbrecher*. — *J. A. Emanuel*.

Met het N. I. stooms. *Macasser*: de heeren *Heyligers*. — *Bake* en familie. — *van Ledamen*. — *Snipley*.

Met het Ned. *Jacatra*: de heeren *Coudray* en echtgenoot. — *C. H. Tolken*. — Jonge heeren *A. A. E. van Gaasbeek*. — *A. Schenkberg*. — *C. Schenkberg*.

Met het Ned. schip *Banka*: 21 Chinezen.

Met het Amer. schip *Witch of the Wave*: de heer *H. E. Endicott*.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Macasser*: de heeren *Cores de Vries*. — *C. H. Tolken*. — *C. Argouw*. — *J. A. Ruble*. — Z. M. troepen.

Met het N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden*: de heeren *Verkevisser*. — *Berg*. — *Penning*. — *J. J. de Graaf*.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 25 *tot en met den* 29 *November* 1854.

AANVOER.

Van Indramajoe per praauw sampang gez. Siedien.

252 pic. rijst. *Tjo Djimsoeij*.

Van Bantam per praauw sampang gez. Marzat.

40 pic. gomelastiek. *Jo Tamnio*.

Van Bantam per praauw sampang gez. Main.

10 pic. gomelastiek. *Oeij Tjaseng*.

Van Soerabaija en Samarang per ned. ind. stoomb. *Banda* gez. F. H. Schmidt agt. B. Kopersmit en co.

1 kt. speelgoed. uit entrep. 3 ba. en 1 kt. wit katoen. *Order*.
20/m. java sigaren. *v. Leeuwen en co.*
22 ps. laken. 2 do. satin de laine. *Metzendorff Wilmans en co.*
1 bamb. koker. *Agenten*.
Eenige geuv. goederen.

Van Indramajoe per ned. ind. bark *Marzoek* gez. Said Schab.

1623 pic. rijst. 3000 ps. goeniezakken. *Order*.
12000 pic. suiker. *O. J. M. v. Adm. en L.*

Van Palembang per ned. ind. bark *l'Esperance* gez. J. H. Hornung

19 ks. zeep. 4 keld. genever. 9 ks. cognac. 9 vn. holl. bier. 4 do. boter. *Oude lad. v. Soerabaija*.
13 pic. dammer. *Gezagv.*
560 pic. rotting. 191 do. gomelastiek. *N. H. M.*
12 ps. rottingmatten. *Coulster*.

Van Bandjermasing en Samarang per ned. ind. bark *Tatas Bandjermasing* gez. Sarief Abdulla.

Lading van Bandjermasing.

686 pic. rotting. 8 do. wit dammer. 200 ps. planten. 600 do. kajangmatten. 35 pic. kedelee. *Gezagv.*
203 ton steenkolen. *Gouvernement*.

Lading van Samarang.

28 pic. sapanantoe. 168 ps. emmers. *Lie Kootjeong*.

Van Singapore via Muntok en Riouw per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden* gez. Deighton agt. Maclaine Watson en co.

9 coll. koopwaren. 5 bn. manufact. *Said aboe Sateris*.
1 bl. manufact. *Order*.
2 ks. manufact. *E. Moormann en co.*
8 coll. koopwaren. 10 ks. opium. *Martin Dyce en co.*
200 zakk. granen. *Andreas en co.*
4 ks. zijde. 2 do. visch. 2 do. granen. 1 do. chin. pajongs. 1 do. manufact. *Tan Tjiaseng*.

UITVOER.

Naar Nederland via Cheribon en Indramajoe per ned. schip *Graaf Dirk III*, gez. C. J. Rotgans agt. Suermondt en co.

140 pic. rotting. 350 do. tin. *N. H. M.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Zalt Bommel* gez. C. J. Julo agt. Haager en Schuurman.

59600 ned. ℔ steenkolen. 75 ks. specie. *N. H. M.*
1 kt. 1 piano. 64 do. glaswerk. *Agenten*.
50 vs. boter. 50 keld. genever. 11 ks. conserven. 1 do. ijzerwaren. 6 water leggers. 50 keld. lijnolie. 2 ks. hammen. *Gezagv.*
Zie verder lad. voor Samarang Java Bode dd. 8 Nov. 1854 no. 8[illegible]

Naar Singapore per Eng. schip *Dorset* gez. W. Sutherland agenten Martin Dyce en co.

1 kt. lederwerk. 188 coll. manufact. *Agenten*.
177 coll. manufact. 6 bn. zeildoek. *Pitcairn Syme en co.*
20 bn. manufact. 1339 stav. ijzer. *Order*.
Zijnde aan boord gebl. lading v. Glasgow.
1160 bos. spijkerijzer. uit entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*
4 vn. kettingen. *Agenten*.
800 ps. buffelhuiden. *MacEwen en co.*
1 oude bendie. 12 pic. dammer. 6½ sum. kalk. *J. Peet*.

Naar Londen per Eng. schip *Rajah of Sarawak* gez. S. Giles agt. Hunter Houghton en co.

10000 pic. suiker aan boord gebl. lad. v. *Manilla*.
338 ks. cassia uit entrep. 60 pic. gomelastiek. 5879 ps. rotting-stokken. *Agenten*.

Naar Rotterdam via Soerabaija per ned. schip *Hendrika* gez. Verschuur agt. v. Ommeren Rueb en co.

10 vn. vleesch en spek. 7 vn. boonen, brood en erwten. uit entrep. *Agenten*.

Naar Nederland via Pecalongan per ned. schip *Bulgerstein* gez. J. A. Maas. agt. v. Ommeren Rueb en co.

350 pic. tin. 60 do. rotting. v. Ned. *N. H. M.*
50 keld. genever. 21 ks. brandewijn. 90 vs. boter. v. Pecal. *Agenten*.

Naar Nederland via Soerabaija per ned. schip *Souburg* gez. H. B. L. Evers agt. Landberg en Zoon.

185 tonn. steenkolen. v. Soerab. *Cores de Vries*.
75 ks. specie. *f* 300.000. n. Soerab. 400 pic. tin. v. Ned. *N. H. M.*
56 ks. kopergeld. *f* 28.000. — 1 alg. *Pakhuismeester*.

Aan- en Uitvoer te Samarang *van den* 16 *tot en met den* 23 *November* 1854.

AANVOER.

Van Nederland over Batavia per ned. schip *Johanna* gez. W. Halbertsma.

Zie Uitvoer te Batavia Java Bode dd. 15 Nov. 1854 no. 91.

Van Sumanap der ned. ind. schip *Amana Tulbarie* gez. Sech bin Salim Genie.

170 koij. gouv. zout. *Havenmeester*.

Van Nederland over Batavia per ned. schip *Erasmus* gez. H. F. Scharper.

Zie Uitvoer te Batavia Java Bode dd. 15 Nov. 1854 no. 91.

Van Batavia per ned. ind. stooms. *Macasser* gez. H. Chevallier.

Zie Uitvoer te Batavia Java Bode dd. 25 Nov. 1854 no. 94.

Van Nederland over Batavia per ned. schip *Herman de Ruyter* gez. P. J. Feijnt.

Zie Uitvoer te Batavia Java Bode dd. 18 Nov. 1854 no. 92.

UITVOER.

Naar Nederland over Soerabaija per ned. schip *Anna en Elisa* gez. J. Jaskie.

1000 pic. koffij. 100 do. bindrotting en 42 kn. gouv. kopergeld. *N. H. M.*
4 kn. milit. goederen. *Havenmeester*.

Naar Nederland per Hanov. schip *Amasis* gez. H. A. Teijn.

3000 pic. suiker en 15 do. rotting. *Kopersmit en co.*
100 pic. koffij. 670 st. koehuiden en 200 do. buffel huiden. *van den Broek en Veeckens*.

Naar Singapore over Batavia per ned. ind. stooms. *Macasser* gez. H. Chevallier.

Zie Aanvoer te Batavia Java Bode dd. 18 Nov. 1854 no. 92.

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.